

BLODBEREDSKAP I VESTLAND

Torunn Oveland Apelseth

Seksjonsoverlege, Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin

Haukeland universitetssjukehus, Helse Bergen

Seniorrådgiver, Forsvarets Sanitet

Førsteamanuensis, Universitetet i Bergen

Epost: torunn.oveland.apelseth@helse-bergen.no

Tlf: 94842045

24. mai 2023

NORSK KOORDINERINGSSENTER FOR BLODBEREDSKAP (NOKBLOD)

- Opprettet etter vedtak i det nasjonale AD-møtet mars 2022.
- Rapporterer til det nasjonale fagdirektørmøtet
- Nasjonal samhandlingsplattform for blodberedskap
  - Helseforetakenes blodbanker
  - Forsvaret
  - Akuttmedisinske helsetjenester inkl. kommunehelsetjenesten
  - Regionale helseforetak
- Koordineringscenterets arbeidsområde for blodberedskap inkluderer et vidt spekter av scenarier fra lokale til regionale og/eller nasjonale kriser

HELSE VEST

HELSE BERGEN HF
Postboks 1400
5021 BERGEN

v/Fagdirektør

Deres ref.: Vår ref.: Saksbehandler: Dato:
2021/671 - 2916/2022 Thomas Dag Iversen 28.03.2022

Norsk koordineringscenter for blodberedskap

Basert på rapport fra Helseberedskapsrådet sin arbeidsgruppe for blodberedskap «Helhetlig beredskap for blod og blodprodukter i fred, krise og krig», er Helse Vest og videre Helse Bergen gjennom oppdragsdokument og styringsdokument utarbeidet en løsning for forsyningsikkerhet av blod og blodprodukter i henhold til Helse Vest RHF 14 januar 2021: Sak 3 Krav og rammer for blodberedskap og tryggleik. Punkt 3.6.1 Beredskap og tryggleik.

Basert på oppdraget har Helse Bergen ved Avdeling for utarbeidning av planer for å etablere et nasjonalt senter for Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Tilbakemelding er i tråd med oppdraget som ble gitt i foretaksrådet som slutter seg til at det skal opprettes et nasjonalt blodberedskap lagt til Helse Bergen. Det er bedt om forankring av planer og budsjett i regionene, samt å med Forsvarsdepartementet med hensyn til deres budsjett har bedt om å få saken tilbake til neste møte.

Helse Vest RHF har i lys av den pågående krigen i Ukraina arbeidet med å opprette Norsk koordineringscenter for blodberedskap. Saken kommer opp igjen til nasjonalt AD-møte. Helse Vest arbeider med å opprette Norsk koordineringscenter for finansieringen etter de presenterte planene.

Vennlig hilsen

Baa
Fag

Postadresse:
Helse Vest RHF
Postboks 201
4066 Stavanger

«ETT HELSEVESEN»

Blodberedskap er en viktig del av totalforsvaret og krever nært samarbeid mellom de sivile og militære helsetjenester.

MÅL MED ARBEIDET

Sikre lik tilgang til blod og best mulig behandling til alle

Nokblod

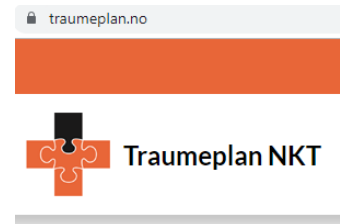

HVORFOR ER BLODBEREDSKAP VIKTIG BÅDE I FREDSTID OG I KRISE OG KRIG?

Nasjonale anbefalinger sier at man skal starte tidlig balansert transfusjon til pasienter med livstruende blødninger

Jo tidligere man starter behandling, jo bedre overlevelse.

Det er mange årsaker til livstruende blødning og disse er ikke begrenset av hvor du er.

- Dersom man skal kunne gi tidlig blodtransfusjon, må det vurderes systemer for blodforsyning i alle ledd av evakuerings- og behandlingsskjeden.

Universitetssykehus

Lokalsykehus

Ambulanse-
tjenesten

Kommune-
helsetjenesten

ULIKE ALTERNATIVER FOR BLODBEREDSKAPSPRODUKTER

Kalde og/eller frosne blodplater

Fullblod

Kryopresipitat

Tørket eller liquid plasma

Tørket eller liquid plasma

Universitetssykehus

Fullblod

Ambulanse-tjenesten

Lokalsykehus

Fullblod

Forsvaret

Fullblod

Kommune-helsetjenesten

Kalde og/eller frosne blodplater

Tørket eller liquid plasma

Kryopresipitat

Tørket eller liquid plasma

NØDBLODGIVERE KAN REDDE LIV

Vandrende blodbanker

DEBATT

GEIR TOLLÅLI

geir.tollali@helse-nord.no
Geir Tollåli er spesialist i indremedisin og i fordøyelsessykdommer og er fagdirektør i Helse Nord. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

CECILIE DAAE

Cecilie Daae er spesialist i allmenntidrett og administrerende direktør i Helse Nord. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Tapping av fullblod fra nødblodgivere kan redde liv ved livstruende blødninger som oppstår på steder langt fra sykehus.

Transfusjon av fraksjonerte blodprodukter fremfor fullblod er rutine ved behov for blodtransfusjon på norske sykehus. De fleste av sykehusene har erytrocytter og plasma i beredskap, men tilgang på trombocytter kan være mer utfordrende.

Nissen-Meyer og medforfattere uttalte nylig i en kommentarartikkel i Tidsskriftet at det hensiktsmessig å satse på bruk av blodkomponenter fremfor fullblod, også i kriser som eksempel krig (1). Strategien kan imidlertid føre til dårligere transfusjonsberedskap ved mindre sykehus med lang avstand til større blodbanker. Det kan være problematisk og fredestid.

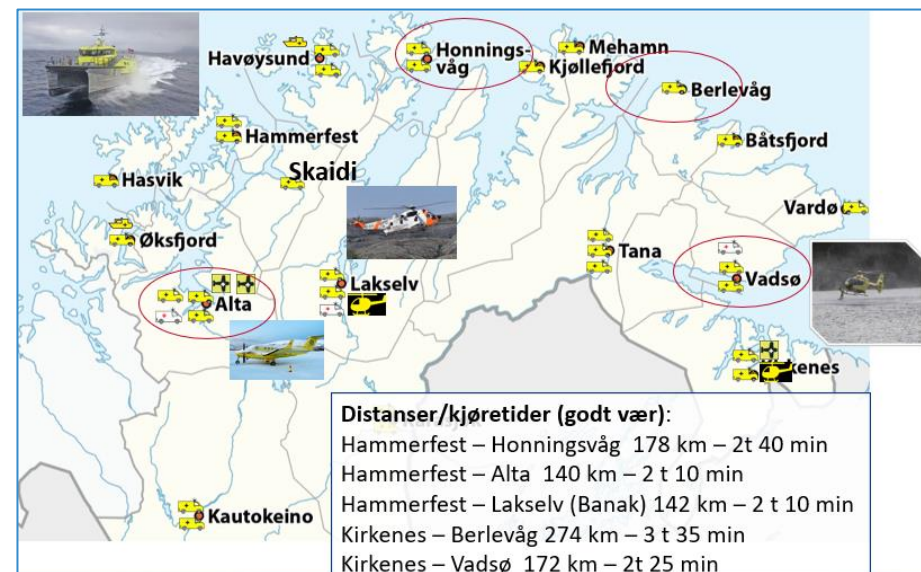
«Målet er å styrke den lokale blodberedskapen i hele landet ved at man kan bruke fullblod ved akutt behov for transfusjon prehospitalt»

PROSJEKT BLODBEREDSKAP – PILOT FINNMARK

Oppdrag fra HOD: Prøve ut løsninger for å sikre adekvat tilgang på blod og blodprodukter lokalt og regionalt i Nord-Norge.

Mål med prosjektet: Gjennom opplæring og trening gjøre sykehus, kommunehelsetjenesten og ambulansetjeneste i stand til å starte tidlig balansert transfusjon til pasienter med livstruende blødning

HELSE NORD

For side > Nyheter > Vandrende blodbank ble aktivert i Berlevåg

Vandrende blodbank ble aktivert i Berlevåg

Da en pasient ble akutt syk ble den vandrende blodbanken i Berlevåg aktivert. Fra første donor ble innkalt, og til første blodtapping var gjennomført, tok det bare 43 minutter.

Av: Jan Erik Severinsen, Helse Nord HF / Publisert 15.02.2023

En helt vanlig formlidag i Berlevåg gikk alarmen. En pasient ble akutt syk med store magesmerter. Legen mistenkte at det kunne være aortasaksjon, og at det var høy risiko for større blødning.

- Den medisinske vurderingen der og da var at det var et stort behov for blodoverføring, sier kommunehelsetjenesteleder i Berlevåg, Magnus Dahl Årvak.

I juni 2022 ble Berlevåg den første kommunen i landet som ble sertifisert i fullblodstransfusjon, som en del av prosjektet blodberedskap i regi av Helse Nord. Kommunen har rekruttert frivillige som på kort varsel kan stille for tapping av blod når behovet melter seg.

https://www.altaposten.no/nyheter/193046/alta-har-faatt-sin-vandrende-blodbank-17/2023

22 fra Alta gjennom nåloyet for å gi nødblod

Altaværingene er klare til å rykke ut på kort varsel for å gi nødblod. De var til stede da den vandrende blodbanken ble etablert i Alta denne uka.

Kita Eilertsen 29.06.2023

- Her er 22 personer som er kommet gjennom nåloyet og er klare til å gi nødblod. Dette er edle dråper, forteller Hilde Herta Eng, sykepleier ved legvakta i Alta.

Prosjektet blodberedskap i Finnmark er å sette lokalsykehus, kommuner og ambulansetjeneste i stand til å starte blodoverføring til pasienter med livstruende blødning. Det er snakk om en vandrende blodbank, det vil si at blodgivere blir kontaktet og gir blod i det øyeblikket behovet oppstår.

HELSE NORD

For side > Nyheter > Velkommen til verdens nordligste vandrende blodbank

Velkommen til verdens nordligste vandrende blodbank

Etter mye øving og opplæring i Longyearbyen er sykehuset nå endelig sertifisert for bruk av vandrende blodbank og fullblodstransfusjon for pasienter med livstruende blødning.

Av: Jan Erik Severinsen, Helse nord HF / Publisert 28.04.2023

Helse Nord har da siste to årne ledet Prosjekt blodberedskap på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Målet med prosjektet er å få på plass en lokal blodberedskap for befolkningen i hele landet, herunder på Svalbard, og i kommuner langt fra nærmeste sykehus.

Her kan du lese mer om Prosjekt blodberedskap

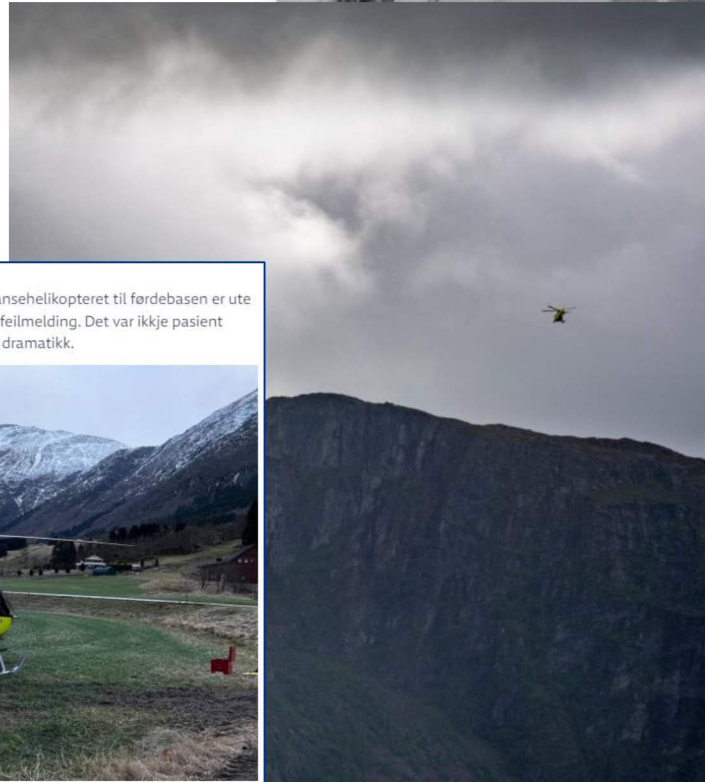

VESTLAND=

Fjord og fjell og øyer

- Lange avstander til sykehus.
- Dårlige veier, uffent vær og skred.

KRIM OG HENDINGAR I VESTLAND

9. januar 2023 kl. 14:27 **Luftambulanser parkert sidan laurdag** - Ambulanshelikopteret til førdebasen er ute av drift. Helikopteret måtte lande i Våtedalen på laurdag, grunna ei feilmelding. Det var ikkje pasient ombord då pilotane valde å lande og det skal heller ikkje ha vore noko dramatik.

FOTO: OLE KRISTIAN SVALHEIM / NRK

Uvisst når ferja til Fedje er i drift att

MF «Utne», som var sett inn som reserveferje på Fedje-Sævrøy, fekk motorstogg fredag. Sidan har det kun gått passasjerbåt på sambandet.

av drift. Biletet er tatt ved eit tidlegare høve.

Statens vegvesen

Raudt farevarsel for flaum i Vestland, seks vegar er heilt stengd

11.11.2022 12:12:41 CET | [Statens vegvesen](#)

Del

Det er sendt ut raudt farevarsel for flaumfare for midtre og indre delar av Vestland fylke. - Om du ikkje må ferdast på vegane, så lat det vera, seier Statens vegvesen.

Vassføringa er allerele på oransje nivå fredagsdøgnet, 50-80 mm, og lokalt høgare. Nedbøren er venta å gje vassføring på øvste farenivået.

Det kan bli omfattande oversvømmingar for folk om å halde seg unna elver og bekkar.

- Vi ber trafikantane om å vera varsame, seier Svenn Finden, avdelingsdirektør.

- Vi veit at slik nedbør kan føre til store skred, seier Finden. Seks fylkesvegar i Vestland er heilt stengde på grunn av snøskred.

[Varsom](#) er ei teneste levert av NVE, i samarbeid med Statens vegvesen.

Blei augevitne til det kraftige snøskredet i Nordfjord

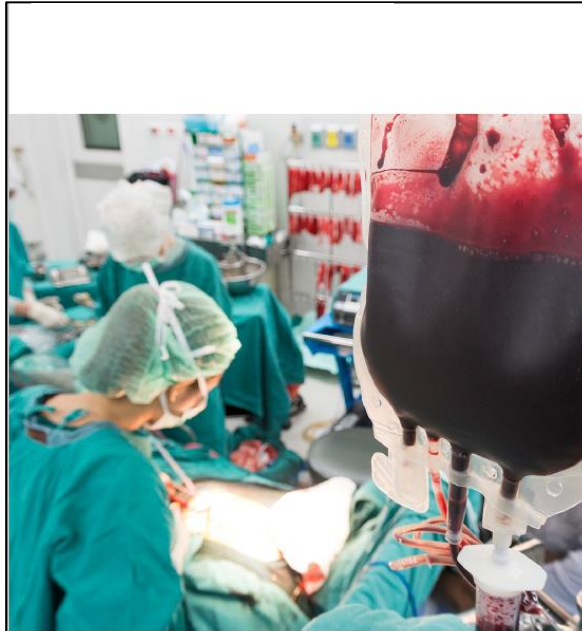
Hvordan kan vi sikre blodberedskapen på Vestlandet?

Har vi kommuner i Vestland som trenger et system for blodberedskap?

Bør vi tenke på ambulanser i noen områder?

Kan Nokblod bistå?

Stiller du opp for
en nabo i nød?

Kontaktinfo

blodberedskap@helse-bergen.no

torunn.oveland.apelseth@helse-bergen.no

